

«Ζητήματα εκκλησιολογίας», παρουσίαση μιας έκδοσης (κριτική βιβλίου από Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεο)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1KeenB>]

2. Η θεματολογία του βιβλίου

Το βιβλίο αυτό διαρθρώνεται σε πέντε κεφάλαια, αν και δεν αριθμούνται ιδιαίτερα, αλλά σαφώς διακρίνονται. Το πρώτο κεφάλαιο με τίτλο «Εισαγωγικές παρατηρήσεις. Η κληρονομία του Ν. Ματσούκα», αναλύει τα θέματα Δογματική και εκκλησιολογία, η Εκκλησία ως μυστική δομή του κόσμου, δίνεται ένας περιγραφικός ορισμός και καταγράφονται οι φάσεις της Εκκλησίας. Το δεύτερο κεφάλαιο με τίτλο «Εκκλησία: Χριστολογικό και Πνευματολογικό υπόβαθρο» αναλύει θέματα όπως Εκκλησία και Άγιον Πνεύμα, η Εκκλησία ως Σώμα του Χριστού, το Σώμα του Χριστού και το Άγιον Πνεύμα, Σώμα Χριστού και αμαρτίες επί μέρους μελών, Ορθόδοξη Εκκλησία και οικουμενιστικές στρεβλώσεις, ήτοι: ορατή και αόρατη Εκκλησία η το ένα και αδιαίρετο σώμα του Χριστού;

Το τρίτο κεφάλαιο αναλύει τα τέσσερα ιδιώματα-γνωρίσματα της Εκκλησίας, όπως καταγράφονται στο Σύμβολο της Πίστεως, δηλαδή η Εκκλησία είναι «Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική», αναλύει διεξοδικά τα γνωρίσματα αυτά, και κάνει ευρύ λόγο για την ενότητα, την αγιότητα, την καθολικότητα και την αποστολικότητα της Εκκλησίας. Το τέταρτο κεφάλαιο με τίτλο «Ειδικά θέματα: συνοδικότητα, αλάθητο, πρωτείο» αναπτύσσει τα θέματα: ο ρόλος της Συνόδου στην ζωή της Εκκλησίας, η Εκκλησία και το αλάθητο, που είναι κριτική παρατήρηση για το παπικό αλάθητο, καθώς επίσης κάνει λόγο και για το πρωτείο. Το πέμπτο κεφάλαιο με τίτλο «Ο Λόγος περί των ιερών μυστηρίων ήτοι περί της εν Χριστώ ζωής» περιλαμβάνει τα σχετικά με το Βάπτισμα, το Χρίσμα, την θεία Ευχαριστία, το μυστήριο της ιερωσύνης, την μετάνοια-εξομολόγηση, τον γάμο, το μυστήριο του ευχελαίου. Και στο τέλος παρουσιάζεται η εκκλησιολογική ανθρωπολογία, όπου γίνεται λόγος και για τις άγιες αρετές.

Στο τέλος καταγράφονται οι συντομογραφίες, και παρατίθεται η ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Διαβάζοντας κανείς το σημαντικό αυτό βιβλίο, συναντά πολλά εκκλησιολογικά θέματα, τα οποία ανεφύησαν στον παρελθόν, όπως και σύγχρονα θέματα, και διαβάζει αναλύσεις πολύ σημαντικές που τον βοηθούν να προβληματισθή ορθοδόξως πάνω στα σύγχρονα εκκλησιολογικά ζητήματα. Στην αρχή διαβάζει κανείς τον ορισμό της εκκλησιολογίας: «Η εκκλησιολογία είναι λόγος για την αγάπη της Αγίας Τριάδος η οποία, από την ημέρα της Πεντηκοστής και εντεύθεν, φανερώνεται εντός του μυστηριακού σώματος της Εκκλησίας δυνάμει του μυστηρίου της Σαρκώσεως, του Σταυρού και της Αναστάσεως του Χριστού».

Δεν παρουσιάζει μόνον την ορθόδοξη διδασκαλία περί της Εκκλησίας, όπως συναντάται στα κείμενα των Προφητών, των Αποστόλων και των Πατέρων, αλλά κάνει και εύστοχες συγκρίσεις και κριτικές επισημάνσεις με τις απόψεις των ετεροδόξων πάνω σε εκκλησιολογικά θέματα, σχολιάζοντας επίκαιρα θέματα που συνδέονται με τον σύγχρονο οικουμενισμό.

Έπειτα, συναντά κανείς υπέροχες αναλύσεις πάνω σε σύγχρονα εκκλησιολογικά θέματα, τα οποία δεν μπορεί να εκτεθούν στην μικρή και ενδεικτική αυτή παρουσίαση. Απλώς εδώ θα αναφερθούν μερικά από τα ενδιαφέροντα σημεία: Η ευχαριστιακή και θεραπευτική εκκλησιολογία· η στρατευόμενη και θριαμβεύουσα Εκκλησία· η ορατή και αόρατη Εκκλησία· η βαπτισματική θεολογία· η βαπτισματική εκκλησιολογία· το μυστικό σώμα του Χριστού· ο εκκλησιολογικός δοκητισμός· η ευχαριστιακή εκκλησιολογία και η οικουμενιστική εκκλησιολογία· το μυστήριο της χαρισματικής μέθεξης στην άκτιστη καθαρτική, φωτιστική, θεουργική ενέργεια της Αγίας Τριάδος σε αντίθεση με την Παπική θεολογία περί μετοχής στις κτιστές χάριτες και δωρεές· η χαρισματική ενότητα της Εκκλησίας όπως εξεικονίζεται στο μυστήριο της Αγίας Τριάδος στην αρχιερατική προσευχή του Χριστού, και την αντιτριαδική χρήση της Εκκλησίας ως εικόνας της Αγίας Τριάδος· η ταύτιση θεολογίας και οικονομίας· το μυστήριο του Σταυρού – αγάπης σε σχέση με την αγιότητα της Εκκλησίας· η κοινωνία των αγίων· το σόμπορνοστ, η διαφορά μεταξύ καθολικότητας και οικουμενικότητας· η φανέρωση της καθολικότητας με τις χαρισματικές καταστάσεις της καθάρσεως, του φωτισμού και της θεώσεως· η διαφορά μεταξύ καθολικότητας και δημοκρατικού πολιτεύματος· η βασιλική, προφητική και ιερατική λειτουργία του Χριστού· η αποστολική διαδοχή και η μέθεξη των «αποστολικών τρόπων»· η συνοδικότητα, το αλάθητο, και το πρωτείο· τα Μυστήρια της Εκκλησίας και οι μεθελικιώσεις του Χριστού· το αναλλοίωτο της Πεντηκοστής και η εξελισσόμενη κατά τις περιστάσεις ποιμαντική στρατηγική· η σχέση ορθόδοξης πίστης και βαπτίσματος·

η δυτική άποψη για το «υλομορφικό» σχήμα ερμηνείας της αιτιότητας των μυστηρίων και ειδικότερα για τον δυτικό όρο μετουσίωση στην θεία Ευχαριστία· η ιερωσύνη κατά τον παπισμό· το βάπτισμα των ετεροδόξων· η διακονία της χαρισματικής θεραπείας· ιστορία και εσχατολογία· οι τρεις βαθμοί της ιερωσύνης κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας· το δόγμα και οι κανόνες και πολλά άλλα ενδιαφέροντα σημεία. Τα θέματα αυτά αναλύονται με επάρκεια και οξυδέρκεια, με εκκλησιαστικό και πατερικό φρόνημα.

Ο συγγραφέας έχει αξιοποιήσει ο,τι έχει γραφή στα σύγχρονα εκκλησιολογικά αυτά ζητήματα, τόσο από ορθοδόξου πλευράς όσο και από ετεροδόξου πλευράς. Το σημαντικό, κατά την γνώμη μου, είναι ότι ο συγγραφέας βασίζεται στην διδασκαλία των θεοπτών αγίων, ήτοι των Προφητών, των Αποστόλων και των Πατέρων δια μέσου των αιώνων, και μέσα από αυτήν την προοπτική κρίνει όλα τα σύγχρονα εκκλησιολογικά ρεύματα.

Μέσα στα πλαίσια αυτά, και αυτό είναι σημαντικό, αξιοποίησε και την ησυχαστική παράδοση της Εκκλησίας, την θεολογία του αγίου Ισαάκ του Σύρου, του αγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου, του αγίου Γρηγορίου του Σιναΐτου, του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά και των Πατέρων της Φιλοκαλίας των ιερών και νηπτικών.

[Συνεχίζεται]